

Filosof a „Pravda“

Heidegger v souvislosti s Traklovou básní „Zimní večer“ říká, že „básník sám tu pozůstává bez důležitosti, jak tomu je ostatně vždy v případě velkolepě zdařilé básně“, neboť „tam se ukazuje, jak řeč není ani výrazem, ani aktivitou člověka“. A uzavírá: „V básni musíme hledat především promlouvání řeči samé.“ (Vše in: Pfullingen 31965, S. 17-19). Myslím že mutatis mutandis to platí pro filosofii, kde však nejde o „promlouvání řeči samé“, nýbrž o – ještě ne-předmětnější ! – „promlouvání Pravda samé“. Také ve filosofii je mimořádně zdařilá myšlenka (vyjádřená, vyslovená myšlenka) něčím víc než filosofovým výkonem, byť myšlenkovým či formulačním; i když to bez „výkonu“ filosofa není možné, přece platí, že filosof tu v takovém případě zůstává bez důležitosti. A bez důležitosti tu pak vlastně zůstává i jeho formulační dovednost, zdatnost jeho práce s jazykem, ba dokonce přesnost, s jakou myšlenku vysloví. V jeho všelijak nedostatečných vyjádřeních musíme totiž také hledat především to, čím byl on sám osloven a co jen zprostředkovává dál, totiž promlouvání resp. promluvení Pravdy samé. A jedinou odpovědí na takové promluvení Pravdy samé je také naslouchání. A k tomu je zapotřebí velkého úsilí, jak odlišit promlouvání či promluvení Pravdy samé od promlouvání či promluvená filosofova.

(Písek, 120622-2.)